Skr. Cen. T.D.P.
№ 305.

Sekcya Centralna T. D. P. do wszystkich członków.

Paryż d. 15. Października 1834.

Obywatele, Sekcya Centralna wolą Towarzystwa postawiona u steru jego działań, poruczone mając sobie reprezen-
tacyę i kierunek postępu Towa, nie mogła być i niebyła obojętną na ufność okrywającą ją tem wysokiem powołaniem. Ale im
wyższe było stanowisko, na które Sekcyę Centr: wola Towa wezwała, im świętsze jej powinności, i im większa tych ostatnich
liczba, tym mocniej Sek: Cen: obowiązaną była wejść w siebie, zapytać swego przekonania, czy podoła włożonemu ciężarowi;
a raz go przyjąwszy, odpowiedzieć powinna wszystkim jego warunkom.

Ani na chwilę niespuściła tego z umysłu Sek: Cen:.. Zbiegiem okoliczności przywiedziona do niemożności skutecznego dzia-
tania przez czas jakiś, z wyrozumiałością potem przyjęła gorzkie wyrzuty, jakie jej Towo uczynić nie omieszkało, i zara-
zem mocno postanowiła użyć wszystkich środków, sił wszelkich, ażeby zaradzić złemu, wybrnąć z otrętwienia, i Towarzystwu
nadać pożądaną działalność i pożądany kierunek.

Byliście świadkami, Obywatele, usiłowań Sekcyi Centralnej – Wyznaczeni przez nią naprzód Kommissarze do zno-
szenia się z Wami, mieli użyczyć Towu większego pośpiechu we wzajemnem porozumiewaniu się, lecz zamierzona reforma
nieprzyszła do skutku. Kommissya będąc delegacyą Sekcyi Cent: nie mogła nic przedsięwziąć bez tych, którzy ją delegowali,
i w kwestyach najmniejszej wagi, musiała się do nich odwoływać. Podział Sekcyi Cent: odwoływanie to utrudzał, a tem sa-
mem pogorszył jeszcze stan jej poprzedni. Złe zatem trwało ciągle. Trzeba było myśleć o zaradczych środkach. Wskutek
tej myśli Sek: Centr. na nowo połączona stworzyła Sekretaryat. Zachowując nadane sobie attrybucye, powołała no-
we ciało do prostego wykonywania swoich postanowień. – Złe jednak czy ustało przez to? czy zmienił się stan po-
przedni?.. i czy Sekcya Cent. mimo najgorliwszych chęci, mogła w zupełności odpowiedzieć oczekiwaniu Towa? Nie...
Najoczywistszym tego dowodem jest samo towo, jesteście Wy Obywatele, co wiedzeni tąż samą, co i my żarliwością o
dobro sprawy spólnej, nie przestajecie powstawać na nieczynność Sek. Cenej, głośno oświadczać że nieodpowiedziała po-
łożonemu w niej zaufaniu, i upominać się o śpieszny ratunek przeciwko istniejącemu złemu.

Nauczona więc tylo-krotnem doświadczeniem, S. Cna, gdzie indziej niż wprzódy poszła szukać przyczyn do-
tychczasowej swej niemocy i Towa; i innych niż wprzódy postanowiła chwycić się środków, aby takowej zapobiedz.
Po licznych próbach, przyszła nakoniec do tego przekonania, że zło panujące w towie, leży nie w niej, ale jedynie w In-
stytucyi tworzącej teraźniejszą Sekcyę Cent. i w płynących z niej następstwach – Zasadą takowej instytucyi jest przy-
puszczenie do składu Sekcyi Centralnej wszystkich członków, którzy się w miejscu jej pobytu ciągle lub przypadkowo znajdują.

Chwilę tu zastanówcie się, Obywatele, nad całą opacznością tego przypuszczenia, a to byście mogli, poznawszy dotykal-
nie naturę złego, wyrzec o dobroci środków zaradczych, jakie wam podajemy. Skoro liczba członków Sek: Cent. jest okre-
ślona liczbą członków obecnych w pewnem miejscu, naturalnem tego następstwem jest, że się ta liczba może nieograni-
czenie powiększyć – dziś np. Sek. Cent. liczy 33. członków – Skład taki, jeśli nie czyni niepodobnem, to przynaj-
mniej znacznie utrudza porozumienie się wzajemne członków Centralizacyi. Stąd nad miarę przedłużone dyskus-
sye; stąd tamowanie wszelkiego pośpiechu w działaniach; stąd szkodliwe i ciągłe odraczanie najzbawienniejszych
częstokroć postanowień – słowem, nie energia, nie życie jędrne, nie ruch wyrazisty – ale ciągłe tarcie się bezsilnych i sprze-
cznych usiłowań, ale walka zamętu i nieładu, były koniecznemi i nieoddzownemi następstwami, jakie instytucya
tworząca skład sekcyi Centralnej pociągnąć za sobą musiała. – Oto są najgłówniejsze przyczyny niemożności skutecz-
nego działania Sekcyi Cent. Ale nietu ich koniec – Każdy członek, który przybywa do miejsca posiedzeń Sekcyi Centr.
tem samem do jej składu należy, a każdy który się oddala, przestaje być jej członkiem; stąd ciągły wpływ i odpływ
członków, a naturalnym tej oscyllacyi skutkiem, Sek. Cent. nieraz wydawać musiała decyzye z sobą sprzeczne, a
tem samem nie zawsze odpowiednie wymagalnościom Towa. Nowo-przybywający albowiem członkowie nieświadomi
toku działań Towa, niewprowadzeni do dokładnego poznania jego potrzeb, niemogli gruntownie rozważonych dawać wo-
tów, a te jednak wpływały na stanowcze w Sek. Cen. decyzye. Stąd dalej wypływa że Sek. Cent. niemogła zachować jedności
w swej najgłówniejszej attrybucyi w wyobrażeniu i kierunku działań Towa; myśl albowiem przewodnicząca te-
mu kierunkowi, bez ustanne modyfikacye i remodyfikacye przybierać musi, a to stósownie do tego wpływu lub od-
pływu dawnych lub nowo-przybywających członków.

Nie mniej też ważną, a nawet naczelną przeszkodą działaniom swem Sek. Cent. napotkała w ustawie Izb francuz-
przeciw stowarzyszeniom. Umieszczona w ognisku, na które cała surowość rzeczonej ustawy szczególniej się roz-
ciąga – otoczona czujnemi podsłuchy nieprzeliczonej policyi – podejrzewana o związki ze wszelkiemi zaburzeniami
któ-

których teatrem był Paryż; zagrożona naostatek w istnieniu swojem, niemogła ani zbiorowie prac swoich prowadzić, ani działaniom pożądanego i silnego nadać piętna – trzeba było nawet niepospolitej odwagi i roztropności, a jakich Sek: Cen: dała niewątpliwy dowód, aby w najdrażliwszych okolicznościach potrafiła odwrócić od tow^a^ cios, który stanowczo i na wszystkich wymierzony był punktach. –

Aby więc zapobiedz stanowi, który był przez powyższe spowodowany przyczyny, wypadało naprzód usunąć te przyczyny, znieść dzisiejszy skład sekcyi Centr. i utworzyć ciało – któreby ograniczone i nieliczne w swym składzie, naginając się do jednych, zręcznie odsuwając inne przeszkody, mogło działać z pośpiechem, jednością i energią – któreby zabezpieczone od codziennego przemieniania się członków, mogło swobodnie rozważać potrzeby tow^a^, pojmować gruntownie jego dążność, być w stanie stósowne do działania tow^a^ podać środki, lub urzeczywistnieć te, które tylekroć w Sek. Cen. poczynane, chwili swojego objawienia tylko doczekać się niemogły; a wyrobiwszy w swojem łonie jedność myśli i posiadłszy Centralizacyę, czuwać z wytkniętego sobie stanowiska, aby i w tow^ie^ zaprowadzić tęż jedność myśli i jedność działania. –

Tak zapatrując się na przyczyny złego i na środki onemu zapobiegające, S. C. mając na względzie jedynie tylko dobro tow^a^, widziała się być w konieczności postanowić i postanawia:

Napisać projekt do ustawy tworzącej Wydział wykonawczy Tow^a^ Dem. Pol: i takowy pod sankcyą ogółu oddać /: jak to niżej uskutecznia :/ Następnie S. C. zważywszy z drugiej strony na wyrzuty, jakie tow^o^ coraz z większą mocą ponawia przeciw nieskuteczności jej działań – zważywszy przytem że nim całe tow^o^ zatwierdzi lub odrzuci projekt przedstawiony, znaczny przeciąg czasu upłynąć musi; a Sek. Cna, zostając w dawniejszym swym składzie w chwili tak ważnej, musiałaby jeszcze przeciągnąć oskarżoną już nieczynność i przez to dać pochop sekcyom do przedłużenia nierządu i zaprowadzenia rozdwojeń w tow^ie^, tyle pożądanych i tak troskliwie podniecanych przez zręcznych nieprzyjaciół tegoż tow^a^. Sek: Cent. postanowiła wybrać i wybrała Kommissyę do tymczasowego działania wewnątrz towarzystwa, w Imieniu Sekcyi Centralnej.

Obywatele. Nie czujemy potrzeby dalszego rozwijania, ani naszego projektu, ani jego konieczności – Leży ona w obecnem położeniu tow^a^, leży w żądaniach, któreście wy sami tylekrotnie zanosili. Usprawiedliwieniem naszego projektu niech będzie gorąca żądza wydobycia się ze stanu, który gorszył nas samych, a poniżał w obliczu innych.

Niewątpiemy przeto że tow^o^ po wszechstronnem rozważeniu przedstawiającego się projektu, sankcyę mu swoją nada, i w ustawę obowiązującą tow^o^ zamieni, a S. C. ufna w dobroć dokonanego dzieła, wierząca w konieczność niczem nieodpartą chwycenia się wytkniętych przez się środków, spokojnie czeka wyroku tow^a^, przeświadczona że jakikolwiek ten będzie, ona niemniej dopełniła swego obowiązku.

Projekt do ustawy tworzącej Wydział Wykonawczy i attrybucye Wydziału wykon.

1. Towarzystwo Dem. Pol. wybiera wydział wykonawczy i zlewa nań wszystkie attrybucye służące dotąd Sekcyi Centralnej.
2. Wydział wykonawczy składa się z 7^iu^ członków. Komplet stanowi 5^ciu^.
3. Trwałość urzędowania jest miesięcy trzy.
4. Sekcya Paryzka, jako najbliższa, jest stróżem działań wydziału wykonawczego.
5. Wydział wykonawczy jest odpowiedzialny solidarnie za działanie swoich członków.
6. Na oskarżenie trzech członków zaniesione przed Sekcyę pojedynczą na Wydział wykonawczy – Sekcya o oskarżeniu stanowi i decyzyą swoją do ogółu podaje.

Załączamy Listę członków S. C^rnej^, następnie osoby, które wyłącznie oddać się pracom tow^a^ są w możności.
Chobrzyński Karól, Dacewicz Stanisław, Dmóchowski Włodzimierz, Dombrowski Władysław, Dziewoński Zacharyasz, Greffeuille Hippolit, Gawroński, Kaczanowski Karól, Karski Marcelli, Klemczyński Julian, Korabiewicz Edmund, Lewandowski, Lubiński Cyar, Lutowski Wojciech, Niewęgłoski Pi: Henryk, Plater Lucyan, Przesławski Leon, Polichnowski Ignacy, Podbereski Ant: Ratajski Wikt. Rodowicz And: Szell Viettinghoff Jan. Szwejger Józef, Stawiarski Bohdan, Semenenko Adolf, Świętosławski Alex: Russocki Jan, Wysłouch Juliusz, Wysocki Józef, Żebrowski Ign. Zienkowicz Wiktor. Zaleski Adolf. – Osoby z podkreślonemi nazwiskami są kandydatami; inni albo na teraz nieobecni w Paryżu, albo dla innych przeszkód, dobrowolnie się wyłączają. – Czas odpowiedzi najdalej do dnia 10. Listop. b. r. –
Kassa tow^a^ zupełnie wyczerpana. Korespondencye z pieniędzmi mają być adressowane à Mr Kaczanowski, rue Bizet N° 3. Wszelkie inne à Mme Ernst J. W. faubourg St Honoré. 52. /: podp. :/ Dombrowski Władys. Dmóchowski Włodz: Karski M. Komissarze Sekc. Cent. Za zgodność Piotr Henryk Niewęgłowski Sekr. T. D. P. –